

PER QUÈ NO ARRIBAR A SER UN MATEMÀTIC?

“Ciència que tracta de la quantitat i de la forma tot estudiant-ne, des del punt de vista lògic, les seves relacions i estructures, la qual ha evolucionat des de pràctiques elementals de comptar i de mesurar i descriure formes d’objectes fins a un grau elevat d’idealització i d’abstracció que permet aplicar les seves tècniques a la resolució d’un nombre cada vegada més gran de problemes científics i tecnològics. “ Això va ser el primer que va fer en Joan en obrir l’ordinador, entrar al Diccionari d’Estudis Catalans i buscar la paraula “matemàtiques”.

Per entendre’ns, el Joan és un noi de 15 anys, cursa 3r d’ESO, i la setmana que ve té la recuperació de matemàtiques. Si d’aquí a set dies, no s’aprèn la matèria, no aprovarà l’examen li quedarà pel setembre i ja li va quedar ben advertit per part dels pares, que, si no aprovava ja se’n podia oblidar de l’estiu.

Va començar buscant la paraula “matemàtiques” al diccionari perquè va ser el primer que se li havia acudit per començar a estudiar. Creieu que això el faria aprovar? Ell ja se’n va adonar que no, si a la meitat de la *parrafada* ja se n’havia cansat i ni es recordava del principi de la definició.

Després d’aquest fracàs “intent” va obrir el llibre: pàgina 1. Així no acabaria mai. Primer va mirar quants temes s’havia d’aprendre: 12. “12 dividit entre 7 = nombre decimal, millor ho divideixo entre 6 i així l’últim dia serà per descansar.” Aquest va ser el primer càlcul de la dura setmana que li esperava. A continuació, va calcular la mitjana de pàgines que tenia cada tema i després va calcular quantes n’havia d’estudiar cada hora, amb els exercicis inclosos. Va tardar tant que ja li havia passat la primera hora i haver de tornar a fer totes les operacions contant dues hores més, una de càlculs i l’altra, les dos primeres pàgines. Per acabar-ho d’adobar, la seva mare li va dir que anés a comprar, ell es va excusar dient que havia d’estudiar però davant d’un “petit enfrontament” amb la mare, ja se sap qui guanya i qui perd. En Joan va agafar el portamonedes i es dirigí al supermercat del carrer veí. Al ser un despistat, va portar pocs *calers* així que va tardar més encara, perquè havia de calcular tot el que havia comprat: quant valia i si li arribarien el diners. Quan va passar per

caixa, li van fer un petit descompte d'una promoció que va sortir aquell mateix dia. Però igualment va calcular si el compte estava bé, així que es va posar a fer tant per cents, primer va sumar-hi l'I.V.A. (perquè en aquella botiga el sumaven a part) i després li va restar amb el descompte que li van fer. Li van sortir tots els càlculs.

Quan va arribar a casa es va posar a "estudiar", encara que li costés molt va acabar el primer tema: nombres racionals. Encara que semblava molt, anava molt endarrerit.

El segon dia li tocava els nombres reals. Va haver de demanar ajuda a sa mare, a la professora de química i al de matemàtiques perquè, el temps que a classe feien aquest temari ell estava a la Lluna de València. Sempre està a la Lluna de València però aquelles setmanes més i no va fer ni les activitats de classe, clarament aquell tema el tenia molt suspès així que aquest li va durar un dia i mig.

Aquest segon dia també va haver de fer els comptes pel viatge a París de final de curs de la seva classe. Els seus companyes sabien perfectament que havia suspès les matemàtiques però, alguns per ajudar-lo i altres perquè els feia mandra, la feina va passar a en Joan i ell com és un tros de pa va acceptar.

El tercer dia va ser el pitjor. Va voler avançar temari perquè sinó no acabaria, va practicar polinomis i equacions de primer i segon grau. Per sort els polinomis i les equacions encara en sabia una mica perquè feia dues setmanes que havia ajudat al seu germà més petit a prepara-s'ho per un examen. Això sí, les equacions de segon grau s'hi va estar unes quantes horetes per entendre-les.

El dia següent, en Joan, va parlar amb el professor de matemàtiques per si podia escurçar temari perquè anava molt atrafegat. Al ser l'únic que havia de recuperar les matemàtiques li va treure temari: funcions de proporcionalitat i estadística.

Encara que li tragué temari encara li faltava per repassar els sistemes d'equacions, les figures planes i els cossos geomètrics.

Es va jurar a ell mateix que aprovaria aquest examen encara que li faltessin hores per descansar i que, quan les matemàtiques fossin optatives, les deixaria ben arraconades.

Ja estava al quart dia. En aquest se'n va anar a una intensiva: "5h de repàs de matemàtiques per 25 euros". S'ho va haver de pensar més d'un cop perquè 25 euros eren 25 euros i aquest els havia estat estalviant per anar amb els amics a la platja. Al final va acceptar. Després d'aquelles cinc hores de sistemes i geometria, el seu cap va acabar com un "timbal". Ara només li faltava la proporcionalitat numèrica, que per sort, era bastant fàcil. En Joan no entenia perquè en el seu moment no ho va entendre, però va arribar a la conclusió que sense fer els deures, mirar les "musaranyes" a classe i no estudiar era precisament l'antònim d'aprovar.

El cinquè dia va repassar totes les àrees i volums, el teorema de Pitàgores i Tales, aïllar, els signes dels polinomis, les fraccions,... tot allò que ja havia après fa dos anys però que havia de tornar repassar per no equivocar-se, ja que ell sempre fallava ximpleries.

El sisè dia, com els seus pares van veure que havia estudiat molt, el van deixar sortir. El seus amics el van veure molt estrany perquè tot amb el que es creuaven pel camí que tenia una semblança a les matemàtiques, treia un petita llibreta i començava a calcular. Per exemple, si es veien una casa amb un triangle rectangle començava a usar Pitàgores: $a^2+b^2=c^2$, després

plantejava una equació de segon grau: $x = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$, després

calculava l'àrea d'una taula d'una cafeteria i després la de la cadira, també quan van partir la pizza ell ho representava amb una fracció, feia regles de tres i així tot el dia. Els amics es pensaven que s'havia tornat "boig", que la recuperació li havia afectat molt o alguna cosa per l'estil. En Joan començava a sentir aquella il·lusió que tenen els matemàtics.

Per fi havia arribat el dia de la recuperació. Tots els alumnes estaven feliços perquè ells no l'havien de fer, però en Joan també estava feliç i quan el

professor li va plantar a la cara l'examen se li va posar un somriure d'orella a orella. Els altres no podien entendre com es posava així de content davant d'una prova amb tant temari i sabent que no se li donaven molt bé les matemàtiques.

L'endemà li van dir el resultat: 9,5, per culpa d'uns quants signes i alguna cosa més. Va començar a saltar per la classe, no s'ho creia ningú, ni el professor. Això sí, al ser una recuperació només obtenia un 5 però ell estava més feliç que una perdiu.

6 MESOS DESPRÉS

El professor de matemàtiques va proposar a la classe les Proves Cangur d'aquest any. Van aixecar ràpidament dos o tres les mans, els típics que se'ls donava bé les matemàtiques. De mica en mica la classe va anar aixecant la mà, fins que per sorpresa de tothom, en Joan també ho va fer. En els pensaments dels companys envejosos es deien "què es pensa aquest, per aprovar l'any passat les matemàtiques i aquests últims exàmens ja se li donen bé les matemàtiques o què?", però, que no hi pot participar els alumnes de 2n Cicle de l'ESO i Batxillerat? En Joan complia aquest requisit així que res no el va fer aturar d'aquesta decisió, a més a més, tenia més il·lusió que ningú.

10 MESOS DESPRÉS APROXIMADAMENT

En Joan va rebre el resultat de les proves Cangur. Era el primer any que participava encara que hagués participat en el Nivell 2 (i els dos anys que encara li faltaven per participar), ja que l'any passat aquestes proves no li havien fet molta gràcia i les veia difícils. Havia fet 110,75 punts, dins del 5% de millors puntuacions. Si li haguessin dit fa 9 mesos que participaria a les proves Cangur no s'ho hauria cregut i menys en la posició on havia quedat, ni els que corregeixen aquestes proves, sense coneixe'l no s'ho haurien cregut.

ANY 2045

La Carlota, una noia de 16 anys. Li falta un dia per participar a les Proves Cangur 2045.

-Pare, estic una mica nerviosa per la prova de demà.

-Tu tranquil·la, portes els càlculs a la sang!

-I tu quan vas fer aquestes proves, no estaves nerviós?

-La veritat és que sí, però em van anar molt bé!

-Ah sí?

-Mira si vols t'ensenyo el diploma que em van donar.

-Sí!

“L – Prova Cangur de la SCM (2045)

Alumne del Nivell 2

JOAN Bosch Plana

Societat Catalana de Matemàtiques

110,75 punts, 48a posició”